

Fővárosi Ítéltábla

A határozat száma: 17.Pf.20.614/2024/9.

A felperes:

felperes (felperes címe)

A felperes képviselője:

Karkosák Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1, ügyintéző: dr. Karkosák Balázs ügyvéd)

Az alperes:

alperes (alperes címe., tartózkodási helye: alperes címe2)

Az alperes képviselője:

Dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe2, ügyintéző: dr. Mester Csaba ügyvéd)

A per tárgya: személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 34.P.20.560/2023/25.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 165.000 (százhatvanötezer) forint másodfokú perköltséget és az állam javára a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 8.000 (nyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és az alperes közös gyermeke 2016. február 20-án született, szülei ezt követően néhány hónap múlva külön költöztek. A közöttük a gyermek óvodás kora óta kialakult rend szerint hétfőként szombat déltől vasárnapig, valamint keddenként az óvodai tartózkodás után másnap reggelig a felperessel volt a gyermek, míg a többi időben az alperessel, nyaranta rendszeresen háromnapos hétvégéket töltött a felperessel a tó-partján levő nyaralóban.

[2] A felek között 2021 decemberében pénzügyi problémák miatt megromlott a viszony, 2022 januárjában ez érzelmi konfliktussal is kiegészült. Egy veszekedést követően 2022. január 19-én az alperes rendőrségi feljelentést tett a felperessel szemben, két nappal később megelőző távoltartás elrendelését is kérte.

[3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. január 28-án meghozott 20.Pk.120.010/2022/8. számú, előzetesen végrehajtható végzésével 60 nap időtartamra a felperes megelőző távoltartását rendelte el az alperestől és kiskorú gyermeküktől. A Fővárosi Törvényszék a 2022. február 4-én meghozott 50.Pkf.630.614/2022/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A Kúria a 2022. május 17-én meghozott Pfv.II.20.414/2022/5. számú végzésével a jogerős végzést hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, és a kérelmező (a jelen per alperese) kérelmét elutasította.

[4] Az alperes 2022. január 20. és 2022. január 27. között nem biztosította a korábbi rend szerint a felperes számára a kapcsolattartást.

[5] Az alperes a távoltartást elrendelő jogerős végzésben meghatározott időtartam lejártát után 2022. április 1-én a gyermekkel együtt vidékre utazott, pontos tartózkodási helyét nem közölte a felperessel, a gyermekkel való kapcsolattartást 5 alkalommal telefonon, illetve videó-hívás útján biztosította április 16-ig. A személyes kapcsolattartást ismételten 2022. április 17-től biztosította újra.

[6] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a családi élethez, a testi és lelki egészséghez való alkotmányos jogát és ezzel együtt a teljes és egészséges családban való éléshez való személyiségi jogát azzal, hogy 2022. január 20. napjától 2022. január 28. napjáig, valamint 2022. március 31. napjától 2022. április 16. napjáig jogellenesen akadályozta a gyermekével való kapcsolattartását, a gyermek tartózkodási helyét előle eltitkolta. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére is.

[7] Hivatkozott az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdésére, a XX. Cikk (1) bekezdésére, a (Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény) 2:42. § (1) és (2) bekezdésére, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára, a 2:52. § és 4:178. §-ára, valamint a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (Mvtv.) 1., 2., 9. §-ára és a 13. § (1) bekezdésére.

[8] Azt adta elő, hogy a hivatkozott jogszabályok és az irányadó joggyakorlat alapján a családi és magánéletnek szerves része a közeli hozzátartozókkal való személyes vagy nem személyes kapcsolatok megtartása és fejlesztése. Az alperes ezeket a jogszabályokat megszegve lehetetlenítette el a közte és a gyermek közötti kapcsolattartást 28 napon át.

[9] A sérelemdíj körében a jogsértés tényén túl kérte figyelembe venni, hogy egyszeri és megismételhetetlen szülői örömeiktől fosztotta meg őt az alperes, illetve, hogy a munkájára és társas kapcsolataira is kiható szorongás és stressz alakult ki benne az alperesnek a gyermek testi-, szellemi- és lelki fejlődését veszélyeztető magatartása miatt.

[10] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[11] Vitatta, hogy a felperessel szemben jogsértő magatartást tanúsított. Érvelése szerint a családjogi viták nem rendezhetők személyiségi jogi perben. Hivatkozott a BH2018.222. számú eseti döntésre, a Kúria Pfv.21.733/2017/8., Pfv.IV.20.445/2015/4., Pfv.20.501/2017/3. és Pfv.20.766/2019/5. számú határozataira.

[12] Előadta, hogy a perbeli esetben nem volt olyan határozat, ami szabályozta volna a kapcsolattartás rendjét.

[13] A felperes tényállításait vitatta abban a részben, hogy a megelőző távoltartás elrendelését megelőző időben a felperesnek ne lett volna módja a kapcsolattartásra. Az azt követő rövid időszakban a telefon útján történt kapcsolattartást biztosította, ezért a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartás biztosított volt.

[14] A sérelemdíj iránti igény kapcsán a jogalap hiányán túl arra is hivatkozott, hogy a felperes tettleges bántalmazása után okkal tarthatott ismételt bántalmazástól, így magatartása már azért sem volt jogellenes, mert a felperes jogtalan támadásának elhárítását szolgálta.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.265.000 forint perköltséget és az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az államnak 36.000 forint illetéket.

[16] A perben irányadó jogszabályként az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdése és a XX. Cikk (1) bekezdése, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezménye (Római Egyezmény) 8. cikk 1. pontja, és a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdése rendelkezéseit ismertette.

[17] Elsősorban azt hangsúlyozta, hogy a felperes a személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a közel három hónapos szünet a gyermekkel való kapcsolatában törést okozott ugyan, de néhány hónap után a kapcsolatuk helyreállt, és mostanra ismét kiváló a köztük levő viszony.

[18] A rendelkezésre álló adatok alapján a felperes által sérelmezett közel három hónapos időszakból 60 napig a felperes által sem vitatottan a megelőző távoltartást elrendelő végzésben foglaltak miatt nem került sor a kapcsolattartásra, az állított jogsérelemmel érintett 28 napos időszak a felperes saját állítása sem járt olyan következményekkel, amely az érintett időszakon, vagy az amúgy is fennálló familiáris konfliktus okozta hatásokon túlmutató lenne.

[19] Elsőként ezért azt vizsgálta, hogy a felperes keresetében előadottak – bizonyítottságuk esetén – alkalmasak-e az általa hivatkozott személyiségi jogok sérelmét okozni, az alperes sérelmezett magatartása a felperes családi életéhez, illetve a testi- és lelki egészséghez való joga sérelmét jelenti-e, illetve, hogy ezek a jogok közvetlenül személyiségi jogoknak minősülnek-e vagy sem.

[20] Döntése során a BH2018.222 döntésben kifejtett, a következetes és egyértelmű bírói gyakorlat által kialakított azon szempontot tekintette irányadónak, ami szerint bármely

más jogterületre tartozó jogvita eldöntése, sőt még annak véleményezése sem tartozik a személyiségi jogi per bíróságára.

[21] A kapcsolattartás szabályozására alapvetően a családjogi intézmények szolgálnak, családjogi ügyben eljáró bíróságok döntenek, illetve a gyámhatóság gondoskodik a döntések meghozataláról és végrehajtásáról. A kapcsolattartáshoz való jognak a személyiségi jog általános klauzulájába történő beemelése nem jelenti azt, hogy ezáltal a jogalkotó új nevesített személyiségi jogot hozott volna létre. A szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás jogát a Ptk. családjogi fejezete szabályozza.

[22] A Kúria Pfv.21.733/2017/8. számú döntésében kifejtettekre utalva azt is figyelembe vette, hogy a Ptk. 2:42. § (1) bekezdésében érintett kapcsolattartáshoz való jog tartalmilag magánközlések, az élőszóban, telefonbeszélgetés, hagyományos vagy elektronikus levelezés során, vagy egyéb kommunikációs eszközök segítségével átadott magánjellegű információk tiszteletben tartására vonatkozik. Ez a jog kiterjed a magánkommunikáció bármely módon történő megfigyelésével szembeni védelemre is [2018. évi LIII. törvény 11. § (1) és (2) bekezdése].

[23] A Kúria Pfv.21.733/2017/8. számú döntése alapján azt is rögzítette, hogy a gyermek és a szülő kapcsolattartáshoz való jogának személyiségi jogként való elfogadása a jogrendszer szükségtelen megkettőződéséhez vezetne. Amennyiben ugyanis személyiségi jogként való definíció elfogadható lenne, abban az esetben nem megkerülhető a Ptk. 2:51. §-ának (1) bekezdésében, illetve a 2:52. §-ában rögzített jogkövetkezmények alkalmazása. A további jogsértéstől való eltiltás, a jogsértés abbahagyására kötelezés tipikusan családjogi viszonyokba történő beavatkozást jelentene a polgári bíróság részéről, mely szembekerülhetne a családjogi jogkövetkezményekkel, illetve a végrehajtásra irányuló gyámhatósági intézkedésekkel, amely feloldhatatlan ellentmondásokhoz vezethetne. Összességében a Kúria álláspontja változatlanul az, hogy a gyermek és szülő közötti kapcsolattartás jogosítványa kiemelkedő fontosságú alkotmányos alapjog, de nem minősül közvetlenül személyhez fűződő jognak, ezen jog megsértése esetén személyiségi jogi jogkövetkezmények nem alkalmazhatóak.

[24] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felperes keresetében sérelmezett magatartás nem valósított meg a polgári jog eszközeivel védendő személyiségi jogi sérelmet, ezért a jogsértés megállapítására, és a sérelemdíjra vonatkozó keresetet is elutasította.

[25] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte 923.450 forint + 27% áfa, összesen 1.265.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, az alperes által a megbízási szerződéssel igazolt 55.000 forint áfát is tartalmazó óradíj és 23 órai tevékenység alapul vételével.

[26] A feljegyzett eljárási illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felperest.

[27] A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a gyermekével való kapcsolattartás jogellenes akadályozásával megsértette az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti családi élethez való, valamint az Alaptörvény XX. Cikk (1) bekezdése szerinti testi és lelki egészséghez való alkotmányos jogát és ezzel együtt a teljes és egészséges családban éléshez való személyiségi jogait,

továbbá magánéletéhez való alkotmányos személyiségi jogait. Az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni.

[28] Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az elsőfokú ítélet perköltség megfizetésére kötelező rendelkezésének megváltoztatását, az alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíj 632.500 forintra mérséklését kérte.

[29] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, a Pp. 266. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 346. § (5) bekezdését, a Ptk. 2:42. § (1) – (2) bekezdéseit, 2:52. §-t, a 2018. évi LIII. törvény 1., 2., 9. §-át 13. § (1) bekezdését, valamint érdemi jogi indokolás nélkül tért el a BDT2018.3822-ban megfogalmazott elvi jelentőségű megállapítástól.

[30] Az elsőfokú bíróság megsértette a tisztességes bírósági eljárás szabályait is, mert kereseti kérelméről, azt pusztán jogkérdésnek minősítve döntött. Megsértette továbbá a Pp. 346. § (5) bekezdését, mert nem ismertette sem a döntés alapjául szolgáló jogszabályok, sem azok értelmezésének, sem a tények megállapításának egyéb körülményeit, érdemi vizsgálat nélkül azt a megállapítást tette, hogy a kérelmében előadottak nem szolgálhatnak személyiségi jogi igény érvényesítésének alapjaként.

[31] Az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését is, hiszen döntése során egyáltalán nem vette figyelembe a megállapított tényeket.

[32] Utalt az Alkotmánybíróság 17/2018. (X. 10.) AB és 3417/2022. (X. 21.) AB határozatban kifejtetekre.

[33] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a nem adekvát bírósági határozatra hivatkozáson túl egyéb jogilag releváns megállapítást nem tett, a keresetét érdemben nem vizsgálta, valós bírói mérlegelést követő megállapításokra nem jutott.

[34] Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy családjogi viták nem rendezhetőek személyiségi jogi perben, és téves jogi következtetést vont le, amikor családjogi jogvitaként értékelte az elé tárt súlyos személyiségi jogi jogsértéseket. Keresetében nem a kapcsolattartás akadályozását jelölte meg a peres eljárás alapjaként, hanem azt a jogsérelmet, amely az alperes szándékos és visszatérő magatartása eredményeként érte a kapcsolattartás akadályozásán keresztül.

[35] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel, hogy az alperes magatartása megvalósítja-e a családi élethez, illetve a testi- és lelki egészséghez való jog sérelmét és azt sem, hogy ezek a jogok közvetlenül felhívható személyiségi jognak minősülnek-e vagy sem.

[36] Az alperes által hivatkozott kúriai döntések se tényállásukat, se az azokban érvényesített kereseti kérelmeket tekintve nem azonosíthatóak a jelen perben előadott tényállással és keresettel, mert nem kérte az alperest a sérelmezett magatartás abbahagyására kötelezni, ezért fel sem merülhet, hogy családjogi kérdést, vitát szabályozott volna a bíróság kereseti kérelme teljesítése esetén. Az alperes a magánélethez való jogát sértette meg, beleavatkozott a szülőként őt megillető, a gyermekével fennálló családi életükbe, ezzel a magatartásával okozott súlyos és visszafordíthatatlan személyiségi jogi jogsérelmet. Az elsőfokú bíróság azonban nem erről a kérelemről döntött.

[37] Az alperesnek a megelőző távoltartásról rendelkező határozatra való hivatkozása súlytalan, mert a Kúria azt hatályon kívül helyezte és ezen kívül más olyan bizonyíték a perben nem volt, ami az alperes által állított bántalmazásokat alátámasztották volna.

[38] A sérelemdíj iránti követelése körében arra hivatkozott, hogy a családi kapcsolatok zavartalan ápolása, megélése nem elkülönült, hanem az Alaptörvény által is védett, a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerinti személyiségi jogok része. Az alperes következetesen és szándékosan lehetetlenítette el majd egy hónapig a gyermekével való kapcsolattartását,

jogosulatlanul avatkozott bele a családi életébe, ezzel sértve a magánélethez való alkotmányos jogát, mely jogsértés miatt a sérelemdíj az utolsó lehetőség arra, hogy sérelmeit a bíróság kompenzálja.

[39] A perköltség fizetési kötelezettséget érintő rendelkezés megváltoztatása körében arra hivatkozott, hogy az alperesi jogi képviselő által felszámítani kért, és az elsőfokú ítéletében megállapított perköltség eltúlzott. Az írásbeli ellenkérelem korábbi beadványok tartalmát idézi, nélkülözi az átfogó jogi érvelést. Az alperes jogi képviselője a tárgyalások során érdemi feladatot nem végzett. Az igényelt munkadíj a csekély pertárgyértékre figyelemmel is túlzó.

[40] Részletezte, hogy az alperes perbeli magatartása mely mozzanataiban érhető tetten a rosszhiszeműség.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[42] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben felsorolt jogszabályokat nem sérti, az elsőfokú bíróság a keresetről tisztességes eljárás során döntött.

[43] Az elsőfokú ítélet pontos indoklást tartalmaz a kereset elutasítását megalapozó jogi érvelés körében, és mivel kúriai döntésre hivatkozik – melynek iránymutatása a korlátozott precedensrendszer okán kötelező a bíróságokra nézve – azt tovább értelmeznie már nem kellett, hiszen az értelmezést elvégezte a Kúria. Az ítélet nem mond ellent a Kúria felperes által hivatkozott döntésének sem, mivel nem valósított meg visszaélészerű és a kapcsolattartás lényeges céljának sérelmével járó magatartást.

[44] A felperes fellebbezésében nem adta elő, hogy az elsőfokú ítélet mely megállapítása iratellenes.

[45] Az elsőfokú ítéletből nem következik, hogy egy szülőt ne érhetné személyiségi jogsérelem a családi élethez és magánélethez való jog megsértése miatt. Ez a sérelem azonban nem a szülőtársak által tanúsított, és a családjog hatókörébe tartozó esetleges jogsértések esetén valósulhat meg, hanem a családjog hatókörén kívül eső esetekben.

[46] A felperes nem fejtette ki, hogy miért nem felel meg a bíróság jogértelmezése a józan észnek, miközben az a Kúria ítéleteiben foglalt iránymutatást követi. A kapcsolattartás és a személyiségi jogok elkülönült szabályozásának módja a Ptk.-ban is azt támasztja alá, hogy a kapcsolattartás szabályainak megszegése a családjog területe, melyre vonatkozóan külön szabályokat állapítanak meg a lefolytatandó eljárás vonatkozásában a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bnpt.) 22/A.-22/E. §-ai. Az elsőfokú bíróság nem azt állapította meg, hogy a családhoz, magánélethez fűződő jog megsértése egyáltalán nem valósíthat meg személyiségi jogi sérelmet, hanem azt, hogy a kapcsolattartás szabályainak megsértésének esete nem minősül közvetlenül érvényesíthető személyiségi jognak, mivel a kapcsolattartás szabályaival, megsértésének jogkövetkezményeivel külön jogág foglalkozik.

[47] A felperes ugyan a jogsértés abbahagyását, vagy a jogsértéstől eltiltás jogkövetkezményének alkalmazását nem kérte, azonban a sérelemdíj iránti kérelmével személyiségi jogvédelmi eszközt kívánt igénybe venni.

[48] A megelőző távoltartást elrendelő első- és másodfokú döntések megalapozottságában jóhiszeműen bízva nem biztosított kapcsolattartást, ami egyébként semmilyen módon nem volt szabályozva, azzal a felperes saját kénye-kedve szerint élt, és

volt, hogy hetekig nem tartott kapcsolatot saját döntése vagy elfoglaltsága alapján a gyermekkel.

[49] A perben hivatkozott eseti döntésekkel kapcsolatosan az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit tartotta fenn.

[50] Hangsúlyozta, hogy a felperes személyiségének integritását magatartása semmilyen módon nem csorbította vagy veszélyeztette, ezért személyiségi jogvédelemet, és így sérelemdíjat sem követelhet, a felek gyermekével a kapcsolatot akadálytalanul és általa támogatottan tartja.

[51] Rámutatott, hogy a perköltséget az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően állapította meg. Méltatlannak és alaptalannak tartotta a jogi képviselő munkájának minősítését, és kifejtette, hogy a megbízási szerződés szerinti óradíja nem indokolatlanul eltűzött. Rámutatott arra is, hogy a felperesi képviselő a perben csupán a keresetlevél megszerkesztésért és benyújtásáért 500.000 forint + áfa munkadíjat kívánt felszámítani.

[52] Vitatta, hogy a fellebbezésben előadottak szerinti rosszhiszemű magatartást tanúsította.

[53] A másodfokú eljárással összefüggésben a csatolt megbízási szerződés (bruttó 55.000 forint/óra) szerint három munkaóra figyelembevételével 165.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget számított fel.

[54] A fellebbezés nem alapos.

[55] A felperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatására, másodlagosan annak hatályon kívül helyezésére irányult.

[56] Elsődleges kérelme körében a másodfokú bíróság elsősorban arra mutat rá, hogy a felperes több személyiségi joga megsértésének a megállapítását, és az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezését kérte, tehát tárgyi halmazatban álló kereseteket terjesztett elő. Megsértett személyiségi jogként a családi élethez, a testi és lelki egészséghez fűződő, valamint a teljes, egészséges családi élethez fűződő jogait jelölte meg. Ehhez képest a fellebbezésében ezeken túl a magánélethez fűződő joga megsértésének a megállapítását is kérte, ami önálló, a Ptk. 2:43. § b) pontjában nevesített és az Mvtv. 8. és 9. §-ban is külön értelmezett személyiségi jog. A 9. § (1) bekezdése szerint pedig a családi élet a magánélet közegeként önálló jog. Állításokat ugyan tett a magánélete sérelmére, de ennek a jogának a védelmét a kereseteiben nem kérte, ezt a jogát az elsőfokú eljárás során nem érvényesítette. Kereseti kérelmét tehát megváltoztatta, amire azonban a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján nincs lehetőség, e személyiségi jog sérelmének vizsgálata ezért a másodfokú eljárásnak nem volt tárgya.

[57] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, kifejtett indokait az alábbi kiegészítéssel osztja.

[58] A felperes keresetében azt állította, hogy az alperes a megjelölt, a gyermekével való kapcsolattartást akadályozó magatartásaival a családi élethez, testi és lelki egészséghez, valamint a teljes és egészséges családban éléshez való személyiségi jogait sértette.

[59] A Ptk. 2:42. § (2) bekezdéséből is következően a személyiségi jogok az emberi méltóságból fakadnak. A magánélet és annak az egyik „közege”, a családi élet az Mvtv. rendelkezései szerint külön is védett személyiségi jog. A gyermeknek a szülővel való kapcsolattartása a családi élet meghatározó velejárója, egyik eleme, ebből azonban nem következik, hogy annak bármilyen mértékű megsértése egyben személyiségi jogi sérelmet is jelent. Az elsőfokú bíróság a hasonló tárgyú ügyekben irányadó bírói gyakorlatot és precedens értékű döntéseket helyesen értelmezte.

[60] A szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartása akár együtt élnek a szülők akár nem, elsősorban az ő megegyezésük, felelős döntésük függvénye [Ptk. 4:181. § (1) bekezdése]. Ebbe a bensőséges viszonyba a törvény csak szükség esetén, elsősorban a gyermek érdekében avatkozik be a családjogi eszközökkel. A perbeli esetben nem az volt a perdöntő, hogy a kapcsolattartás a bíróság vagy a gyámhatóság által szabályozott-e, vagy sem. A felek ugyanis egyezően adták elő, hogy a felperes gyermekkel való kapcsolattartását kialakult rend szerint biztosították, vagyis a különélő szülők a gyermekkel való kapcsolattartást legalább ráutaló magatartással [Ptk. 6:4. § (3) bekezdése] rendezték. A felperes jogai, így a megjelölt személyiségi jogai tehát ezen megállapodás megsértése miatt sérülhettek.

[61] A felperes a jogsérelmet a 2022. január 20-tól 28-ig és a 2022. március 31-től április 16-ig terjedő időszakra állította.

[62] Ebben az összesen 17 napban a kialakult rend szerinti kapcsolattartás – a hétvégenként szombat déltől vasárnapig, valamint keddenként az óvodai tartózkodás után másnap reggelig – három teljes hétvégi alkalmat (január 22-23., április 2-3., 9-10.) és az április 16-i szombati napot, valamint három keddi napot (január 25, április 5. és 12.) érintett, tehát két hónapot tekintve összesen hat alkalmat, amely alatt egyébként a telefonos kapcsolattartás, ha csak rövid időre is öt alkalommal megvalósulhatott.

[63] Azt kellett ezért megítélni, hogy ezek miatt az elmaradt kapcsolattartások miatt a felperes családi életéhez, a testi, lelki egészséghez és a teljes egészséges családban éléshez való személyiségi jogai sérültek-e.

[64] Az Alaptörvény L. cikk (1) bekezdése alapján a családi kapcsolat alapja a házasságon túl a szülő-gyermek viszony is, ezért annak ellehetetlenítése sértheti az emberi méltóságot, azon belül a szülő családi életéhez fűződő személyiségi jogát.

[65] A felek és az elsőfokú bíróság által is hivatkozott döntésekből következően azonban önmagában egy-egy kapcsolattartás elmaradása vagy megghiúsítása nem jár személyiségi jogi sérelemmel. A szülői felügyeleti jogra, ezen belül a kapcsolattartásra vonatkozó szabályokat speciális szabályok biztosítják, ezért elsősorban ezeket kell alkalmazni, jelen esetben a Ptk. Negyedik Könyv szerinti szabályokat [Ptk. 4:178.-185. §]. Ugyanakkor nem zárható ki olyan jogsértés, ami nem kompenzálható a speciális szabályok adta lehetőségekkel, személyiségvédelmi szankciókat igényelnek. Ezek azonban olyan esetek,

amelyek a családjogi jogvitákon túlmutató, a szülő emberi méltóságát érintő jogsérelmet okoznak.

[66] A perbeli esetben ilyen jogsérelmet alátámasztó tényeket a felperes nem adott elő. Olyan körülmények a rendelkezésre álló adatok alapján nem álltak fenn, melyek az alperes a felperes alapvető jogait ellehetetlenítő szándékára utalnának, és olyan hosszú időtartamúak volnának, ami a szülő és a gyermek kapcsolatának helyrehozhatatlan sérelmével járnának. Maga a felperes is azt adta elő, hogy a kapcsolattartás rendje az érintett rövid időszakot követően zavartalanná vált, nem állította, hogy a gyermekkel való kapcsolata az alperesi magatartás következtében negatív irányba, helyrehozhatatlanul megváltozott.

[67] A másodfokú bíróság azt is hangsúlyozza, hogy a családban (teljes, egészséges családban) éléshez fűződő jog nem azonos a családi élet zavartalanságával, mint személyiségi joggal. A joggyakorlat az előbbi fogalmat arra az esetre használja, amikor a családi kötelék az abban élő személyektől függetlenül, külső erő hatására, esetleg erőszakos módon szakad vagy hiúsul meg. A perbeli esetben ilyen magatartás nem valósult meg.

[68] Mindebből következően a felperes családi élethez fűződő személyiségi jogának sérelme nem volt megállapítható, ezért a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja és 2:52. § (1) bekezdése szerinti jogok sem illetik meg.

[69] A felperes állította a testi és lelki egészsége sérelmét is. A jogsérelmet megalapozó tényként csupán azt adta elő, hogy klinikai szakpszichológushoz fordult. Jogi érvelésében pedig azt emelte ki, hogy az alperes magatartásának következményei a pszichés állapotát negatívan befolyásolták, az elmaradt kapcsolattartások, a gyermekével kapcsolatos hiányérzet, valamint az ezekkel összefüggésben álló tehetetlenség és bizonytalanság a magánélethez fűződő személyiségi jog sérelméhez vezetett. Olyan konkrét tényeket azonban nem adott elő, amelyekből következtetni lehet arra, hogy az állított negatív érzések megélése következtében a mentális egészsége sérült volna. Csatolta a terapeutája pszichológiai összefoglalóját, mely azonban a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja szerinti tényállítási kötelezettség teljesítését nem pótolja. A testi egészség sérelmét megalapozó ténytet pedig egyáltalán nem adott elő. Az érvényesíteni kívánt jogokat és a kereseti kérelmeket megalapozó tények hiányában pedig a felperest az érvényesíteni kívánt jogok nem illetik meg, ezért ezeknek a jogoknak a sérelmére alapított kereseteit sem lehetett teljesíteni.

[70] A másodfokú bíróság a másodlagos fellebbezési kérelem esetében azt hangsúlyozza, hogy a jogszabálysértéseket főszabály szerint csak kérelemre veszi figyelembe [Pp. 370. § (1) bekezdés], kivételt a kötelező hatályon kívül helyezési okok képeznek, amiket hivatalból kell észlelni és figyelembe venni [Pp. 370. § (2) bekezdés]. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a fellebbezési és ellenkérelem kérelem korlátai között gyakorolja, amellyel kapcsolatban korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi. A felülbírálati jogkör tehát az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének a joga. A fellebbező félnek kell fellebbezése okát és annak indokait előadnia, ezzel kijelölve a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét. A felülbírálati jogkör korlátját jelentik a fellebbezés tartalma körében előadottak [Pp. 370. § (1) bekezdés, 371. § (1) bekezdés] (Kúria Pfv.I.21.274/2023/5.).

[71] A felperes fellebbezésében ugyan felsorolta azokat az eljárási szabályokat, amelyeknek a megsértését állította azt azonban nem fejtette ki, hogy ezek közül melyek és milyen okból tekinthetők olyan lényegesnek és súlyosnak, ami miatt szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az állított szabálysértések az ügy érdemi eldöntésére kihatottak, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű (Pp. 381. §).

[72] A másodfokú bíróság a fellebbezés indokaihoz is kötve van, másodlagos kérelmét azonban a felperes nem indokolta meg. Az általa megjelölt eljárási szabályok közül a Pp. 266. § (1) bekezdése és a 279. § (1) bekezdése a bizonyítási eljárás szabályai, ténylegesen tehát az elsőfokú bíróság bizonyítékok értékelésével összefüggő tevékenységét sérelmezte, ami azonban az anyagi jogi felül bírálat körében értékelhető.

[73] A Pp. 346.§ (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Az indokolásnak a döntés megalapozottságát kell biztosítania a való tényállás megállapításával és a vonatkozó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával. Az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje (BDT2004. 1085.).

[74] A jogi indokolásnak kiemelt jelentősége van, mivel az ítélet törvényességét a jogszabályok helyes alkalmazása biztosítja, annak megsértése alapot adhat az ítélet hatályon kívül helyezésének.

[75] Ez utóbbi esetben azonban csupán akkor indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése, ha emiatt az érdemi határozat nem bírálható felül. Amennyiben a per irataiból egyébként megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a döntését mire alapította, akkor a másodfokú bíróság a döntés indokait pótolni tudja.

[76] Az elsőfokú bíróság indokolásában a szükséges mértékben jogi indokait kifejtette, annak érdemi felülbírálata lehetséges volt, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésére a másodfokú bíróság – a fent kifejtettekre is figyelemmel – nem látott indokot.

[77] A felperes harmadlagos fellebbezési kérelme sem volt alapos.

[78] Az alperes jogi képviselőjével megbízási szerződést kötött. Az ügyvéd és a megbízója közötti szerződés tartalmának megállapítása a felek szerződéskötési szabadsága köré tartozik, a bíróság a felek megállapodását nem bírálhatja felül. Kizárólag azon az alapon mérsékelheti az ügyvédi munkadíjat, ha az az eljárás során kifejtett ügyvédi tevékenységgel nem áll arányban, vagy a megállapított óradíj az aktuális piaci viszonyokra tekintettel észszerűtlen. E körben folytatott vizsgálódása a jogi képviselő munkájának érdemi, tartalmi vizsgálatáig nem terjed és döntése nem alapulhat kizárólag azon sem, hogy hány oldalas beadványokat terjesztett elő. Azt kell mérlegelni, hogy tevékenysége az adott eljárásban az eljárási jogszabályoknak megfelelő volt-e, az általa képviselt fél érdekének megfelelő módon és határidőben terjesztette-e elő beadványait, a tárgyalásokon való

részvétele érdemi ügyvédi tevékenységnek minősül-e, tevékenysége nem eredményezi-e az eljárás elhúzódását.

[79] A Pp. 80. §-a szerint perköltséggént kell figyelembe venni – amennyiben annak felszámítása szabályszerűen megtörténik – a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtt történő megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesést is.

[80] Ebbe a fogalomba – óradíjas megállapodás esetén – nem csak a beadványok elkészítésének idejére felhasznált, a tárgyalásokon való megjelenéssel összefüggésben felmerült munkaórák tartoznak. A jogi képviselő felszámíthatja azt a költségét is, ami a perbeli képviselő ellátásához szükséges információk megismeréséhez szükséges időráfordítás alapján merül fel. Ilyennek tekinthető a perben keletkezett iratok tanulmányozásához, ügyfele tájékoztatásához, a tőle a szükséges információk megismeréséhez szükséges idő.

[81] Mindezeket figyelembe véve az alperes által a peres eljárásban történő képviselő ellátásáért összességében felszámított 23 órai ügyvédi munka nem eltúlzott. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint felszámított ügyvédi munkadíj esetében pedig a pertárgyérték nem vehető figyelembe meghatározó tényezőként.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a harmadlagos fellebbezési kérelmet sem találta teljesíthetőnek.

[82] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[83] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a alapján irányadó Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek összegét a másodfokú bíróság a felszámított 3 óra ügyvédi tevékenységre figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

[84] A fellebbezési illeték – figyelemmel az Itv.39. § (3) bekezdés b) pontjára – az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján 48.000 forint. A felperes 40.000 forintot fizetett meg előzetesen, ezért a további 8.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles.

[85] Tájékoztatja a másodfokú bíróság az felperest, hogy az illeték megfizetése az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78.§ (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Dr. Gyuris Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

Dr. Kollár Zoltán s.k.
bíró